

ALEKSANDRO STULGINSKIO UNIVERSITETAS

Pirmosios pakopos Agronomijos studijų programos studijų dalyko ŽEMĖS ŪKIO EKONOMIKA IR VADYBA APRAŠAS

Studijų programą administruoja Ekonomikos ir vadybos fakultetas

Studijų dalykas priskirtas Ekonomikos, apskaitos ir finansų institutui

Studijų dalyko kodas: EVEAB073–EVVKB534

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba: AGRICULTURE ECONOMICS AND MANAGEMENT

Studijų dalyko apimtis 6 kreditai

Studijų dalykas priskirtas:

<i>Studijų programos dalykų grupei</i>	<i>Dalykų tipai (privalomasis, alternatyviai pasirenkamasis, laisvai pasirenkamasis)</i>
<i>studijų pagrindinės krypties</i>	<i>privalomasis</i>

Reikalingas pasirėngimas dalyko studijoms: *Studentai turi būti išklaušę studijų dalykus: Matematika ir informatika, Teisės pagrindai, Ekonomikos teorijos pagrindai*

Studijų tikslas:

<i>Studijų programos pagrindinis tikslas (iš studijų programos aprašo)</i>	<i>Studijų programos dalinis tikslas (kuriam pagal studijų programos aprašą dalykas priskirtas)</i>	<i>Studijų dalyko tikslas</i>
<i>Pagrindinis programos tikslas – rengti kompetentingus, plačios erudicijos agronomijos bakalaurus, turinčius agronomijos šakos bei su ja susijusių žinių, gebančius racionaliai naudoti žemės ūkio išteklius, konsultuoti augalų auginimo, produktyvumo formavimo, kokybės gerinimo ir agroekologiniais klausimais.</i>	<i>Antrasis dalinis programos tikslas – suteikti fundamentaliąsias ir taikomąsias agronomines ir su jomis susijusių kitų mokslo sričių žinias bei ugdyti gebėjimus, užtikrinančius augalų produktyvumo, išteklių, reikalingų gyvulininkystėje, formavimą, augalinės produkcijos kokybės ir dirvožemio potencialo racionalaus naudojimo užtikrinimą bei pasirėngimą antrosios pakopos studijoms.</i>	<i>Suteikti žinių ir įdiegti įgūdžių, būtinų suprasti, analizuoti ir vertinti žemės ūkio produktų gamybos, paskirstymo, mainų, vartojimo bei verslo valdymo procesus žemės ūkyje ir susijusiose veiklose.</i>

Studijų programos ir studijų dalyko rezultatai, jų pasiekimo ir vertinimo metodai:

Siekiamų studijų rezultatų rūšis	Siekiami studijų programos rezultatai (iš studijų programos aprašo)	Siekiami studijų dalyko rezultatai	Studijų metodai	Studento pasiekimų vertinimo kriterijai ir metodai
Žinios ir supratimas	Apibūdinti dirvožemio derlingumo vertinimo, formavimo, racionalaus žemės naudojimo principus ir ūkinės veiklos poveikį aplinkai, sistemų atitikimą teisės aktams bei rinkos poreikiams.	Žino reiškinių ir procesų žemės ūkyje tyrimo metodus ir ekonominio įvertinimo principus, specifines sąvokas.	Paskaitos, diskusijos, dviejų temų savarankiškos studijos	Pasiekimų vertinimo kriterijai: studijų dalyko pagrindinių sąvokų supratimas ir vartojimas; studijų rezultatuose įvardintų žinių įsisavinimas. Pasiekimų vertinimo metodai: žodinių pranešimų vertinimas, testo, praktinės užduoties (uždavinių) sprendimo ir išvadų formulavimo vertinimas kontrolinio darbo ir egzamino metu.
		Žino žemės ūkio sistemos, žemės ūkio gamybos išteklių, prekių ir paslaugų rinkų ypatumus, supranta ryšius tarp jų.		
		Žino žemės ūkio gamybos išteklių sąnaudų, rezultatų ir efektyvumo įvertinimo rodiklius.		
		Žino su ekonomiais reiškiniais ir procesais žemės ūkyje susijusios informacijos, teisės dokumentų ir statistikos duomenų paieškos būdus ir priemones.	Paskaitos, diskusijos, atvejo analizė, darbas grupėse, individualios užduotys, jų pristatymas	
		Žino ūkininkavimo tipus, ūkio gamybinės ir organizacinės valdymo struktūrų tipus, veiklos strategijas bei planų rūšis, žemės ūkio subjektų veiklos planavimo ypatumus, pagrindinių žemės ūkio šakų, paslaugų ir prekybinės veiklos organizavimo principus.		
		Žino žemės ūkio verslo tikslus ir motyvus, verslo kūrimo sąlygas ir ekonominius principus, verslo rūšis ir formas, žemės ūkio verslo ypatumus, išorinės ir vidinės aplinkos veiksnius, rizikos rūšis.		
		Žino pagrindinių žemės ūkio subjektų organizacines formas, steigimo ir registravimo tvarką, verslo sferų ir jų derinių parinkimo bei šakų derinimo principus, alternatyvios žemės ūkio veiklos kryptis.		
Gebėjimai	Įvertinus augalų potencialą, dirvožemio, aplinkos veiksnius ir agroekologinius aspektus, parinkti racionalaus žemės naudojimo, augalų auginimo, derliaus kokybės gerinimo bei augalininkystės ir gyvulininkystės produkcijos gamybos būdus, planuoti ir organizuoti žemės ūkio veiklą.	Geba parinkti tyrimo metodus bei ekonominio įvertinimo principus ir juos taikyti identifikuojant, analizuojant ir vertinant ekonominius ir socialinius reiškinius bei procesus žemės ūkyje, agrarinio sektoriaus problemas, jų sprendimo būdus.	Paskaitos, diskusijos	Pasiekimų vertinimo kriterijai: studijų rezultatuose įvardintų žinių taikymas nesudėtingose situacijose; savarankiškų darbų atlikimo kokybė, išvadų ir apibendrinimų formulavimas; studijų rezultatuose įvardinti pažintiniai, analitiniai ir kiti gebėjimai bei įgūdžiai; praktinių problemų identifikavimas ir jų sprendinių argumentavimas. Pasiekimų vertinimo metodai: žodinių pranešimų vertinimas, testo, praktinės užduoties
		Geba analizuoti ir įvertinti žemės, darbo ir kapitalo išteklių naudojimą.	Paskaitos, diskusijos, praktinių užduočių sprendimas ir išvadų formulavimas pratybų aplanke	
		Geba apskaičiuoti žemės ūkio subjektų ūkinės veiklos rezultatus nusakančius rodiklius ir juos analizuoti.		
		Geba taikyti su ekonomiais reiškiniais ir procesais žemės ūkyje susijusios informacijos, teisės dokumentų ir statistikos duomenų paieškos būdus ir priemones ieškant, apdorojant, sisteminant ir analizuojant minėtus šaltinius.	Paskaitos, diskusijos, atvejo analizė, darbas	
		Geba analizuoti aplinkos veiksnius, leidžiančius numatyti palankias žemės ūkio veiklos subjektų verslo kryptis, plėtros galimybes ir galimas grėsmes, įvertinti rizikos laipsnį.		

		<i>Geba parinkti efektyvias žemės ūkio verslo pagrindinės, papildomų ir pagalbinių šakų derinius, numatyti įmonės (ūkio) gamybinę ir organizacinę valdymo struktūras</i>	<i>grupėse, individualios užduotys, jų pristatymas</i>	<i>(uždavinių) sprendimo ir išvadų formulavimo vertinimas kontrolinio darbo ir egzamino metu.</i>
		<i>Geba parengti ūkio gamybinės veiklos plėtros planą ir atlikti jo ekonominį vertinimą, nustatyti ūkio ekonominį dydį</i>		
		<i>Geba savarankiškai spręsti pagrindinių žemės ūkio produktų gamybos organizavimo problemas, parinkti efektyvius žemės ūkio produktų pardavimo būdus ir strategijas</i>		
<i>Socialiniai gebėjimai</i>	<i>Geba bendrauti su žemės ūkio specialistais ir visuomene sprendžiant profesinės veiklos ar studijų srities uždavinius, pristatant atliktą veiklą ir jos rezultatus. Imasi atsakomybės už savo ir pavaldžių darbuotojų veiklos kokybę ir jos vertinimą, vadovaudamasis profesine etika ir pilietiškumu. Geba perteikti agronomijos studijų ir veiklos srities žinias ir supratimą specialistams ir kitiems besimokantiems.</i>			
<i>Asmeniniai gebėjimai</i>	<i>Geba savarankiškai mokytis veiklos ir studijų srityje ir planuoti mokymosi procesą. Suvokia moralinę atsakomybę už savo veiklos ir jos rezultatų poveikį visuomeninei, ekonominei raidai, gerovei ir aplinkai.</i>			

Pasirengimas studijų dalyko dėstymui mišriuotu nuotoliniu būdu (Nuotolinių studijų komisijos išvada, nurodant protokolo datą ir Nr. ...)

Dalykų Moodle aplinkoje sąrašas, Nuotolinių studijų komisijos išvada, 2016-02-23, Protokolas Nr. 5.

Dalyko turinys:

<i>Nr.</i>	<i>Tema</i>
1.	Įvadas į žemės ūkio ekonomikos ir vadybos studijas
2.	Žemės ūkio sistema ir jos pokyčiai
3.	Žemės ūkio gamybos išteklių ir jų naudojimo ekonominis efektas bei efektyvumas
4.	Žemės, darbo ir kapitalo išteklių ir jų naudojimas
5.	Gamybos kaštai ir pajamos žemės ūkyje
6.	Žemės ūkio gamybos išdėstymas, specializavimas, koncentravimas ir kooperavimas
7.	Žemės ūkio produktų rinka
8.	Žemės ūkio verslo vadyba: sritys, funkcijos ir uždaviniai.
9.	Žemės ūkio verslai ir jų ypatumai. Žemės ūkio verslo aplinka.
10.	Rizika ir pelningumas žemės ūkio versle.
11.	Žemės ūkio verslo informacinė sistema. Buhalterinė apskaita ir specialieji tyrimai. Išoriniai informacijos šaltiniai.
12.	Žemės ūkio verslo planavimas. Strateginio planavimo principai taikant subalansuotų rodiklių sistemas. Išteklių, gamybos ir pardavimų planavimas.
13.	Žemės ūkio verslo organizavimas. Žemės ūkio verslo organizavimo formos. Žemės ūkio verslo organizacinė ir valdymo struktūros.
14.	Darbo apmokėjimas ir motyvavimas.
15.	Žemės ūkio verslo vertinimas. Projektų vertinimo metodai.

Studentų pasiekimų kaupiamojo vertinimo instrumentai ir struktūra:

Studentų pasiekimui taikoma kriterinė dešimtbalė skalė ir kaupiamoji vertinimo sistema.

Atlikus žemės ūkio ekonomikos pratybų darbą, už jį atsiskaitoma patikrinant studento pratybų aplanką. Vadybos praktinių užsiėmimų metu studentai dirba individualiai arba grupėse, vertinama pagal darbo parengimo, pristatymo, atsakymų į klausimus ir gebėjimo diskutuoti kokybę.

Kontrolinio darbo ir egzaminų metu teorinėms žinioms patikrinti pateikiamas testas, atviri arba uždari klausimai, analitiniams gebėjimams patikrinti – praktinės užduotys. Kontrolinis darbas rašomas praktinių užsiėmimų metu vieną kartą (neperrašomas). Kontrolinis darbas ir individualaus darbo vertinimo rezultatai yra sudedamosios kaupiamojo vertinimo dalys.

Vertinama vadovaujantis numatytais studento pasiekimų vertinimo kriterijais. Galutinis dalyko pažymys apskaičiuojamas naudojant kaupiamojo pažymio skaičiavimo formulę, nurodytą egzaminų laikymo apraše. Egzaminas vykdomas raštu pagal Universitete nustatytą tvarką egzaminų sesijos metu.

Kaupiamojo vertinimo struktūra

<i>Atsiskaitymų formos</i>	<i>Svorio koeficientas</i>	<i>Atsiskaitymo terminai</i>
Pratybų darbai (žemės ūkio ekonomika)	įskaita	Atlikus pratybų darbą
Kontrolinis darbas (žemės ūkio ekonomika)	0,20	Įpusėjęs semestru
Individualus darbas (vadyba)	0,20	Semestro pabaigoje
Egzaminas	0,60	Pagal egzaminų laikymo tvarkaraštį
Iš viso	1,00	x

Pagrindiniai mokymosi šaltiniai:

<i>Literatūros šaltinių bibliografiniai aprašai</i>	<i>Patarimai šaltinio paieškai</i>
1. Introduction to agricultural economics / John B. Penson, Jr. et al. 5-th ed. Boston, Mass: Prentice Hall, 2010.	ASU biblioteka
2. DEBERTIN, D. L. 2012. Agricultural Production Economics. Second edition. Kentucky: Macmillan Publishing Company.	Leidiny internete http://ageconsearch.umn.edu/bitstream/158319/2/agprod5Debertin.pdf
3. MAKUTĖNIENĖ, D. Žemės ūkio ekonomikos pratybų aplankas. Agronomijos fakulteto Agronomijos studijų programos studentams. Ekonomikos, apskaitos ir finansų institutas. Kasmet atnaujinama.	ASU virtuali mokymosi aplinka Moodle http://moodle.asu.lt/moodle/course/view.php?id=901
4. PAUNKSNIENĖ, J.; ANTANAVIČIENĖ, J.; PELECKIS, K. 2011. Verslo pagrindai. Vilnius: VGTU.	ASU biblioteka
5. RONALD, D. KAY; WILLIAM, M. EDWARDS; PATRICIA, A. DUFFY. 2015. Farm management. McGraw-Hill Higher Education.	ASU biblioteka
6. DAVID, D. VAN FLEET; ELLA, W. VAN FLEET; GEORGE, J. SEPERICH. 2014. Agribusiness: Principles of Management. Delmar, Cengage Learning.	ASU biblioteka

Papildomi mokymosi šaltiniai:

<i>Literatūros šaltinių bibliografiniai aprašai</i>	<i>Patarimai šaltinio paieškai</i>
1. ČIULEVIČIUS, J. 1999. Žemės ūkio gamybos išdėstymas, specializavimas, koncentravimas ir kooperavimas/ Paskaitų konspektas. Kaunas: Akademija.	ASU biblioteka
2. Lietuvos žemės ir maisto ūkis 2017. 2018. Autorių kolektyvas: R. Melnikienė – vadovė...[et. al.]. Vilnius: Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas. Interaktyvus.	Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto tinklalapis, https://www.laei.lt/?mt=aktualijos&naujiena=472
3. TREINYS, M. 2000. Žemės ūkio sistema ir jos restruktūrizavimas: paskaita. Kaunas: Akademija.	ASU biblioteka
4. Kaimo plėtra. Maisto sauga ir kokybė. Kitos veiklos sritys. Interaktyvus.	Žemės ūkio ministerijos tinklalapis, https://zum.lrv.lt/lt/veiklos-sritys
5. KAZAKEVIČIUS, Z. 2009. Žemės ūkio verslo plėtra ir jos vertinimas.	ASU biblioteka

Kaunas-Akademija. LZŪU.	
6. VITUNSKIENĖ, V. 2013. Žemės ūkio ekonomika [Elektroninis išteklius]: mokomoji knyga. Akademija, Kauno r. : Aleksandro Stulginskio universiteto Leidybos centras.	ASU elektroninė talpykla, http://dspace.lzuu.lt/handle/1/2577

Metodinė medžiaga virtualioje mokymo/si aplinkoje (<http://moodle.asu.lt/moodle/course/view.php?id=900>) nuolatinėms studijoms
(<http://moodle.asu.lt/moodle/course/view.php?id=901>) iššestinėms studijoms

- Studijų dalyko aprašas.
- Paskaitų pateiktys.
- Pratybų užduotys.
- Statistinių duomenų rinkiniai.
- Mokymosi medžiaga.

Studijų dalyko dėstytojai:

Dėstytojo statusas	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė
Koordinuojantys dėstytojai	Doc. Daiva Makutėnienė, lekt. R. Rakštys

Studijų dalyko detalizuota apimtis ir struktūra:

Nuolatinėi studijų formai

Temos Nr.	Apimtis, akademiniams valandomis	Kontaktinis darbas, akademiniams valandomis							Savarankiškas darbas, akademiniams valandomis					
		Iš viso	Iš jų						Iš viso	Iš jų				
			Paskaitos	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Mok. praktika	Konsultacijos	Egzaminas		Kursinis darbas	Pasirengimas kontroliniam darbui	Pasirengimas pratyboms	Pasirengimas individualiai užduočiai	Pasirengimas egzaminui
1.	4	1	1	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	1
2.	10	3	1	2	-	-	-	-	7	-	4	-	-	3
3.	19	8	4	4	-	-	-	-	11	-	6	2	-	3
4.	27	12	6	6	-	-	-	-	15	-	4	6	-	5
5.	7	3	2	1	-	-	-	-	4	-	-	2	-	2
6.	7	4	2	2	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
7.	3	2	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
8.	3	1	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	1
9.	6	2	1	1	-	-	-	-	4	-	-	1	1	2
10.	16	6	3	3	-	-	-	-	10	-	-	3	4	3
11.	8	4	2	2	-	-	-	-	4	-	-	1	1	2
12.	15	6	3	3	-	-	-	-	9	-	-	2	4	3
13.	6	4	3	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
14.	6	3	2	1	-	-	-	-	3	-	-	-	1	2
15.	17	7	3	4	-	-	-	-	10	-	-	3	4	3

Kons. Egz.	6	6	-	-	-	-	4	2	0	-	-	-	-	-
Iš viso	160	72	36	30	-	-	4	2	88	0	16	20	16	36
<i>Iš jos – pagrindiniam institutui</i>		36	18	15	-	-	2	1	44	-	16	10	-	18
<i>dalyvaujančiam institutui</i>		36	18	15	-	-	2	1	44	-	-	10	16	18

Ištestinei studijų formai

Temos Nr.	Apimtis, akademinėmis valandomis	Kontaktinis darbas, akademinėmis valandomis									Savarankiškas darbas, akademinėmis valandomis					
		Iš viso	Iš jų								Iš viso	Iš jų				
			Paskaitos		Pratybos		Laboratoriniai darbai	Mok. praktika	Konsultacijos	Egzaminas		Kursinis darbas	Referatas	Pasirengimas pratyboms	Pasirengimas indiv. užduotėms	Pasirengimas egzaminui
			Nenuotoliniu būdu	Nuotoliniu būdu	Nenuotoliniu būdu	Nuotoliniu būdu										
1.	2	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	
2.	11	2	-	1	1	-	-	-	-	9	-	-	5	-	4	
3.	18	3	1	-	2	-	-	-	-	15	-	-	10	-	5	
4.	27	6	3	-	3	-	-	-	-	21	-	-	15	-	6	
5.	9	2	1	-	1	-	-	-	-	7	-	-	5	-	2	
6.	5	1	-	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4	
7.	3	1	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2	
8.	4,5	0,5	0,5	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	2	2	
9.	4,5	0,5	0,5	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	2	2	
10.	16	4	2	-	2	-	-	-	-	12	-	-	2	6	4	
11.	8	2	-	1	1	-	-	-	-	6	-	-	1	2	3	
12.	15	3	1	-	2	-	-	-	-	12	-	-	2	6	4	
13.	4	1	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	
14.	5	1	-	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	2	2	
15.	18	4	2	-	2	-	-	-	-	14	-	-	3	7	4	
Kons. Egz.	10	10	-	-	-	-	-	-	9	1	0	-	-	-	-	
Iš viso	160	42	12	6	14	0	0	0	9	1	118	0	0	43	27	48
<i>Iš jos – pagrindiniam institutui</i>		21	6	3	7	-	-	-	4,5	0,5	59	-	-	35	-	24
<i>dalyvaujančiam institutui</i>		21	6	3	7	-	-	-	4,5	0,5	59	-	-	8	27	24

Aprašo parengimo data 2018-09-02

Aprašą parengė doc. Daiva Makutėnienė, Ekonomikos, apskaitos ir finansų institutas

lekt. Rolandas Rakštys, Verslo ir kaimo plėtros vadybos institutas

Aprobuota Ekonomikos, apskaitos ir finansų instituto susirinkime 2018-09-14

Studijų dalykas atestuotas iki 2019-09-02